

TOIMINTAKORTTI 7

Verkoston työn ja asiantuntijuuden siirtyminen kunnan päätöksentekoon

HAASTE

Verkoston työn ja asiantuntijuuden siirtymiselle kunnan päätöksentekoon ei ole selkeitä rakenteita tai käytäntöjä. Tiedonkulku nojaa yksittäisiin henkilöihin riippuen heidän asemastaan niin kuntaorganisaatiossa kuin verkostossa. Päätöksentekijöillä ei ole välttämättä tietoa kunnan monialaisesta ohjaus- ja palveluverkostosta ja sen tehtävistä.

FAKTA

Nuorisolain (1285/2016) yhdeksäs pykälä ohjaa kuntien nuorten monialaisten ohjaus- ja palveluverkostojen toimintaa. Monialaisen ohjaus- ja palveluverkoston yhtenä tehtävänä on kasvu- ja elinoloja koskevan tiedon kokoaminen, arvioiminen ja vieminen paikallisen päätöksenteon tueksi.

RATKAISU

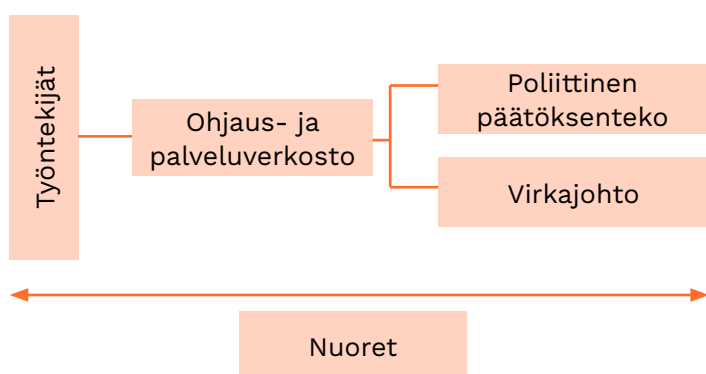
Verkoston työn ja asiantuntijuuden siirtymisen keskeinen tekijä on vuorovaikutus verkoston jäsenten, viranhaltijoiden ja päättäjien kesken. Ensiksikin kuntien luottamushenkilöitä, jotka keskeisesti työskentelevät nuoriin liittyvissä luottamustehtävissä, tulisi perehdyttää nuorisolain ysipykälän mukaiseen monialaiseen verkostotyöhön ja verkoston tehtäviin. Perehdyttämisen kautta avataan yhteinen keskustelu yhteisistä tarpeista, tavoitteista ja mahdollisuuksista. Yhteisessä vuoropuhelussa olisi hyvä keskustella ja sopia, mitkä ovat ne keinot ja väylät, joilla niin päättäjät, kuin viranhaltijat sekä työntekijät voivat hyödyttää toinen toisiaan nuorten hyvinvoinnin ja kasvu- ja elinolojen edistämisessä. Monialaisen verkoston on mahdollista tukea päättäjien työtä niin kuntapäätöksenteossa kuin aluehallinnon päätöksenteossa siitä näkökulmasta, että verkostotyöskentelyn onnistuessa verkostossa on jäseniä kummastakin organisaatiosta ja työ nuorten eteen toteutuu yhteisesti sovittujen tavoitteiden eteen. Erilaiset suunnitelmat, kuten hyvinvointisuunnitelma ja mahdollisesti erilissuunnitelmat kuten ehkäisevän päihdetyön suunnitelma ja lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, ovat päättäjien ja verkostojen yhteisiä työkaluja edistää yhteisiä tavoitteita. Verkoston lakisääteinen tehtävä määrittää tiedon viemisen paikallisen päätöksenteon tueksi, tässä yhteydessä nousee huomioitavaksi myös verkoston jäsenten omien organisaatioiden päätöksentekorakenteet, joihin mahdollisesti kuuluvat seurakunnan ja järjestöjen hallitukset. Näihinkin päätöksentekoelimiin tiedonkulku on olennaista verkoston jäsenten kautta.

TYÖKALUT

Päättäjä mukaan verkostoon

Verkoston kokoonpanoon on mahdollista kutsua mukaan kunnan päättäjää, jonka kautta verkoston asioista saadaan tietoa liikkumaan myös kunnan päätöksentekoon. Oleellista on varmistaa päätöksentekijän rooli päättäjärakenteessa, mikä rooli vastaisi parhaiten tiedonkulun sujuvuutta. Lisäksi päättäjän tulee ymmärtää oma roolinsa osana monialaista ohjaus- ja palveluverkostoa ja tiedonkulun tehtävää.

Tiedonkulku monialaisessa ohjaus- ja palveluverkostoissa

On varmistettava, että viestit kulkevat molempiin suuntiin:

- Ohjaus- ja palveluverkosto tuottaa kunnan johdolle tietoa, esityksiä ja kysymyksiä.
- Kunnan johto esittää kysymyksiä, ehdotuksia ja toimeksiantoja ohjaus- ja palveluverkostolle ja verkoston kautta toimenpiteet jalkautuvat työn arkeen.
 - Huomioitavaa, että nuorten kuuleminen ja osallisuus on keskeisessä roolissa tiedontuotamisessa. Tiedonkulussa voidaan hyödyntää myös lasten ja nuorten edustuksellisia osallisuusrakenteita.

Lähde:

Anu Gretschel ja Timo Mulari, 2016. [Ryhmistä verkostoksi ja verkoston toiminta laadukkaaksi](#) – Monialaisten yhteistyöverkostojen kehittämishankkeen loppujulkaisu.

Lautakuntakuulemiset

- Monialaisen ohjaus- ja palveluverkoston työn ja asiantuntijuuden siirtymistä edistää, mikäli verkoston jäsenen/puheenjohtajan on mahdollista osallistua lautakuntatyöskentelyyn tuoden tietoa verkostosta päättäjille. Lautakuntakuulemiset voivat olla säännöllisiä, jolla varmistetaan, että tieto varmasti saa tilan, ajan ja paikan tulla esiin.

Päättäjille suunnatut iltakoulut

1. Nuorten monialainen ohjaus- ja palveluverkosto kokoaa tietoa kunnan lasten ja nuorten hyvinvoinnista, heille suunnatuista palveluista, palvelujen tilanteesta ja siitä, millainen summa rahaa kohdistuu näihin palveluihin. Paikallisen tiedon rinnalle kerätään myös valtakunnallista vertailutietoa.
2. Vastuuhenkilö(t) kutsuvat iltakoulun koolle sekä esittävät kohdassa 1 mainitut tiedot. Iltakoulu järjestetään yhteisenä tilaisuutena kuntalaisille, viranhaltijoille ja päättäjille. Iltakouluun on hyvä kutsua myös lapsia ja nuoria.
3. Iltakoulun tavoitteena on käydä keskustelua kunnan nykytilanteesta vertailutiedon valossa ja ennakoida tulevaa budjettia ja toimenpiteitä. Keskustelun lisäksi iltakoulun tuotoksena syntyy yhteiset tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi.
4. Iltakoulun jälkeen aiheisiin palataan säännöllisin väliajoin, onko sovituissa asioissa onnistuttu vai tarvitaanko korjaavia liikkeitä. Se millä tavalla ja millä aikataululla asioihin palataan, sovitaan myös yhteisessä iltakoulu-tilaisuudessa.

Lähde: Kuntien budjetointi lapsen oikeuksien näkökulmasta -opas (www.itla.fi).
[Lapsiystävälliseksi kunnaksi -infografiikka.](#)